

Tiina Vuoristo

8.6.2020

60/20/L/A

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 13.5.2020, VN/6736/2020

Hallituksen esitysluonnos luonnonsuojelulain muuttamiseksi ja siihen liittyvä asetusluonnos

Metsäteollisuus ry toteaa hallituksen esitysluonnokseen luonnonsuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyvästä asetusluonnoksesta seuraavaa:

Luonnonsuojelulain muutoksen tarkoituksena on edistää luonnon monimuotoisuutta parantavia toimenpiteitä valtion harkinnanvaraisella tuella. Metsäteollisuus pitää perusteltuna, että luonnon monimuotoisuutta turvataan suojelun lisäksi aktiivisella hoidolla. Toimenpiteitä tulee kohdentaa esimerkiksi perinnebiotooppeihin ja muihin elinympäristöihin, joissa uhanalaisten lajien osuus on suuri. Monimuotoisuuden turvaamisessa tulee saavuttaa hyvä panos-tuotos-suhde, kuten muissakin yhteiskunnan toiminnoissa. Positiivista on myös, että esitetty työkalu pohjautuu vapaaehtoisuuteen ja maanomistajan tukimahdollisuuteen.

Tukimallin päällekkäisyydet tulee arvioida

Metsäteollisuus toteaa, että hallituksen esityksen luonnoksessa ei arvioida riittävästi lakiehdotuksen suhdetta jo olemassa oleviin, maanomistajille tarkoitettuihin tukijärjestelmiin. Metsäteollisuuden mielestä ehdotettava tukimalli olisi ainakin osittain päällekkäinen kestävä metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) kanssa. Lain 21 §:n perusteella myönnetään valtionapua metsäluonnon hoitohankkeisiin.

Hallinnon sujuvuuden, valtion varojen tarkoituksenmukaisen käytön sekä sääntelyn selkeyden kannalta ei ole perusteltua, että samankaltaisia toimenpiteitä rahoitetaan usean eri lainsäädännön perusteella tai eri valtionapuviranomaisen toimesta. Metsätalouden kannustejärjestelmää ollaan parasta aikaa uudistamassa. Uudistuksessa yksi keskeinen osa on luonnonhoitohankkeiden toteutuksen yksinkertaistaminen. Olisikin perusteltua tarkastella mahdollisia päällekkäisyyksiä ja toisaalta hyödyntää metsätalouden kannustejärjestelmän puitteissa kerättyä osaamista ja tietämystä nyt lausunnolla olevan lain valmistelussa.

Monimuotoisuuden turvaamisen kannustimien tulee olla yritysneutraaleja

Mikäli päällekkäisyys tukijärjestelmissä arvioidaan perustelluksi, tulee hallituksen esitystä vielä selkeyttää nykyisestä luonnoksesta. Metsäteollisuuden mielestä tukimalli on rakennettava siten, että kaikenkokoiset yritykset soveltuvat tuen hakijoiksi. Esitysluonnoksessa todetaan, että tukea voisivat hakea luonnolliset henkilöt, yritykset tai muut yhteisöt taikka julkisyhteisöt. Perustuslakitarkastelun yhteydessä kuitenkin mainitaan, että suuryritykset

Tiina Vuoristo

27.5.2020

jäisivät EU:n valtiontukisääntöjen perusteella tukikelpoisuuden ulkopuolelle. Esimerkiksi suokohteiden ennallistaminen pitäisi pystyä suunnittelemaan ja toteuttamaan kokonaisuutena, johon voi kuulua erilaisia ja erikokoisia maanomistajia. Esityksessä jää epäselväksi myös, voisiko tukea kuitenkin saada yksityisillä suojelualueilla toteutettaviin hoitotoimiin.

Metsäteollisuus katsoo, että monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvät kannustimet tulisi säätää yritysneutraaleiksi siten, että myös suuria maanomistajia kannustettaisiin toimenpiteisiin. Suurien maanomistajien kohteet ovat usein suuria, ja niillä on mahdollista saavuttaa isoimmat monimuotoisuushyödyt.

Tukimallin toteutusta koskevia säädöksiä on tarkennettava

Metsäteollisuus katsoo, että myös tukimallin toteutusta koskevia säädöksiä on tarkennettava. Pykälässä 6 a todetaan tuen koostuvan palveluista ja tavaroista. Pykälässä 6 b puolestaan määrittellään ELY-keskuksen tehtävät tukimallin toteutukseen liittyen. Näiden mukaan ELY-keskus hoitaa muun muassa tuen hankinnan valmistelun, hankintapäätöksen ja -sopimuksen. Kuitenkin tukihakemukseen (6 e §) sisällytettävissä tiedoissa on listattu tukikelpoiset kustannukset ja niiden laskentaperusteet. Jää epäselväksi, miten hakija voi määrittellä kustannuksia, mikäli tuki koostuu pääosin palveluista, joiden kilpailutus ja sopimuksen tekeminen on ELY-keskuksen vastuulla. On myös epäselvää, kuka vastaa esimerkiksi hoitotoimenpiteiden toteutuksen valvonnasta, voiko maanomistajan itse toteuttamiin hoitotoimiin saada tukea ja miten tukimalli suhtautuu esimerkiksi hoitotöiden yhteydessä saataviin tuloihin kuten metsäisistä luontotyypeistä saataviin puunmyyntituloihin.

Euroopan unionin lainsäädännön soveltamiseen viitataan 6 c §:ssä. Selvyyden vuoksi jo lakitasolla tulisi tarkentaa, millaisia velvollisuuksia ja tukiehtoja valtiontukea koskevat säädökset aiheuttaisivat. Niitä ei tule jättää asetuksella määriteltäviksi.

Hallituksen esitystä on tarpeen täsmentää myös muuttamalla esitetyn 1 a luvun otsikko vastaamaan luvun sisältöä siten, että otsikossa mainitaan ainoastaan luonnon monimuotoisuuden hoidon tukeminen. Luvun sisältö ei koske suojelun tukemista.

Lopuksi

Metsäteollisuus ry on metsäteollisuutta Suomessa harjoittavien yritysten itsenäinen edunvalvontajärjestö, jonka jäseninä on myös merkittäviä maanomistajia. Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan yritykset omistavat Suomen metsämaasta noin 8,5 prosenttia, josta huomattava osuus on Metsäteollisuus ry:n jäsenyritysten omistuksessa. Metsäteollisuus ry toivoo, että jatkossa sekä maanomistukseen että metsäteollisuuden toimintaympäristöön kytkeytyvissä uudistuksissa lausuntopyyntö kohdistettaisiin myös Metsäteollisuus ry:lle.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja